

RELACIONS ARTÍSTIQUES ENTRE VALLS I ALTAFULLA DURANT EL SEGLE XVIII

La lectura d'un treball de Salvador-J. Rovira i Gómez, publicat al núm. 3 dels «Estudis Altafullencs», sota el títol *Les esglésies i els rectors d'Altafulla*, en la qual es parlava del daurador vallenc Francesc Morales, ens va incitar a cercar dades i dates que ampliessin una mica més aquesta informació.

Intentem de situar, ara, Francesc Morales i Anglès, daurador i pintor de Valls, on està documentat entre el 1726 i el 1772. El 1726, juntament amb son pare, firmà capitulacions matrimonials del seu casament amb Magdalena Bover, Els Morales d'aquesta època formaren una família d'artistes. Trobem un Marià Morales, pintor de Valls, documentat el 1726; un Pau Morales i Prat, daurador de Valls, natural de Reus, casat amb Paula Anglès, documentat entre el 1670 i el 1735, any en què va morir. Fill seu era Francesc Morales i Anglès. Finalment, anotem un Jaume Morales i Bover, pintor de Valls, fill d'aquest darrer i nét de Pau Morales.

* * *

Un altre capítol de les relacions artístiques entre Valls i Altafulla, que comentem, fa referència a la cita de Salvador-J. Rovira, dins el mateix treball, quan diu que, a la capella de Sant Miquel, hi havia una pintura de sant Miquel Arcàngel, dintre d'un marc de 2'50 metres d'alt per 0'50 metres d'ample. No s'esmenta l'autor.

Trobem referències del pintor vallenc Jaume Pons i Monràva (1671-1730), a Fidel de Moragas, citant el *Diccionario* de Cean Bermúdez: «pintà un Sant Miquel per al Santíssim de l'església d'Altafulla»; Cèsar Martinell: «A l'església d'Altafulla hi ha una bonica còpia de Sant Miquel de Rafael, notable per son correcte dibuix i brillant acolorit». Sembla que ambdós identifiquen l'autor d'aquesta pintura que hi havia, segons Rovira, a la capella de Sant Miquel, i, segons Cean Bermúdez, a la del Santíssim. També consta que Pons pintà per a l'església d'Altafulla, al diccionari «Ràfols»; al volum V de la «Història de l'Art Català» i en

altres publicacions. Pensem que la situació del quadre es podia haver canviat per alguna conveniència, i que la data de la pintura podia ser molt anterior, potser de quan mossèn Pons (ja que el pintor, a més, era sacerdot) estudià pintura a Roma. Mossèn Pons mantingué una estreta relació amb els pintors d'Escaladei. També va estar a Madrid, on rebé influències dels pintors de l'època del segle d'or, com abans havia estat influenciat per Rafael. Pons és un pintor d'estils diversos i un artista molt hàbil.

No hem pogut aconseguir més notícies sobre aquesta pintura de sant Miquel, de mossèn Pons, a Altafulla, ni tan sols n'hem pogut localitzar cap reproducció fotogràfica. Al volum I-13, dedicat a Rafael, de «Maestros de la Pintura», editat per Noguer-Rizzoli i l'editorial Noguer, (Barcelona 1973), la reproducció núm. 45, en blanc i negre, correspon a «San Miguel y el dragón» (París. Louvre. Óleo sobre tabla, 31 x 27; 1505), que, tot i no coincidir amb les mides i proporcions del d'Altafulla, pensem que podria ser l'original, del qual només s'hagués copiat la figura central.

DANIEL VENTURA I SOLÉ